

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2013 roku

Sąd Rejonowy w Lubaniu Wydział I Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący : SSR Teresa Mertuszka

Protokolant : Agnieszka Chmielewska - Jakimionek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27.03.2013 roku w L.

sprawy z powództwa G. S.

przeciwko N. K. (1)

o zapłatę

I. nakaz zapłaty z dnia 13.01.2012 roku w sprawie sygn. akt I Nc 4 / 12 utrzymuje w mocy w całości

Sygn.akt I C 76/12

Uzasadnienie.

Powód G. S. wniósł o zasądzenie od pozwanego N. K. (1) w trybie postępowania nakazowego kwoty 4.000 euro wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 08 września 2010r. do dnia zapłaty oraz należnymi kosztami postępowania. Do pozwu dołączył oryginał weksla i podniósł, że pozwany do dnia wniesienia pozwu nie uregulował ciężącego na nim zobowiązania wekslowego zapłaty kwoty dochodzonej pozwem na rzecz powoda. Podniósł ponadto, że przedmiotowy weksel pozwany wystawił na rzecz W. K. (1), który dokonał indosu weksla na rzecz powoda.

W dniu 13 stycznia 2012r. w sprawie sygn.akt I Nc 4/12 Sąd Rejonowy w Lubaniu wydał nakaz w postępowaniu nakazowym, w którym nakazał pozwanemu N. K. (1), aby zapłacił na rzecz powoda G. S. kwotę dochodzoną pozwem wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 08 września 2010r. do dnia zapłaty oraz kwotę 221 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Od powyższego nakazu zapłaty pełnomocnik pozwanego adwokat J. K. wniósł skutecznie zarzuty, w których wniósł o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa powyżej 150 euro i zarzucił wypełnienie weksla przez powoda niezgodnie z ustaleniami stron (porozumieniem wekslowym) z uwagi na okoliczność, że pozwany przez 2 miesiące pracy na terenie Niemiec nie wystawił żadnej faktury, od której miałby płacić pośrednikowi W. K. (1) ustalona umową prowizję w wysokości 10%. Wyjaśnił też, że w czasie pracy na terenie Niemiec pozwany zarobił 1.500 euro w związku z czym uznaje powództwo do kwoty 10% tej sumy, czyli do kwoty 150 euro.

W piśmie procesowym z dnia 21 marca 2012r. stanowiącym odpowiedź na zarzuty pozwanego, powód podtrzymał wszystkie żądania i twierdzenia zawarte w pozwie i podniósł, że roszczenie wynika z kary umownej w wysokości 4.000 euro, przewidzianej w umowie o pośrednictwo, na zabezpieczenie której pozwany wystawił W. K. (1) weksel in blanco i podpisał odpowiednie porozumienie wekslowe. Podstawą zaś naliczenia kary umownej było niewywiązanie się przez pozwanego z obowiązku przekazywania na rzecz indosanta W. K. (1) dokumentacji związanej z wykonywaniem przez pozwanego na terenie Niemiec zlecenia, załatwionego mu przez indosanta. Celem przekazywania przez pozwanego wymaganej umową dokumentacji było uniknięcie wykonywania przez strony umowy o pośrednictwo zleceń na terenie

Niemiec "na czarno", do czego niezbędne było należyte prowadzenie dokumentacji i jej rzetelne przekazywanie między stronami do celów kontrolnych, rachunkowych, podatkowych i ewidencyjnych. Obowiązku tego zaś pozwany nie wykonał. W piśmie procesowym z dnia 31 maja 2012r. podniósł dodatkowo, że w przypadku indosowania weksla indosatariusz wchodzi w pełnię praw i obowiązków wynikających z treści weksla, co oznacza, że wystawca odpowiada wobec posiadacza weksla według treści dokumentu weksla, a nie zakresu praw przysługujących indosantowi.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód W. K. (1) prowadził działalność gospodarczą w zakresie pośrednictwa pomiędzy zagranicznymi kontrahentami a firmami budowlanymi w Polsce w celu zatrudnienia tych - najczęściej jednoosobowych firm - na budowach zagranicznych.

(dowód - pismo Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z 04.01.2010r. k. akt 58)

W dniu 07 kwietnia 2010r. w Ż. indosant W. K. (1) zawarł z pozwanym N. K. (1) umowę o pośrednictwo, na mocy której indosant zobowiązany był do wykonania czynności zmierzających do nawiązania przez pozwanego jako przedsiębiorcy współpracy z zagranicznym kontrahentem w zakresie świadczenia usług. Zgodnie z § 3 umowy obowiązkiem pozwanego było przekazywanie pośrednikowi dokumentów koniecznych do prawidłowego wykonywania czynności stanowiących przedmiot umowy, przekazywanie pośrednikowi dokumentów związanych z działalnością firmy pozwanego za granicą w formie comiesięcznych raportów zawierających między innymi kopie dokumentacji księgowej, umów, rachunków, otrzymanych zaliczek, zestawień przepracowanych godzin, ewidencji wykonanych prac oraz niemieckiego numeru podatkowego; poinformowania pośrednika o zawarciu umowy nawiązującej współpracę z zagranicznym kontrahentem, o jej warunkach, zmianach. Obowiązki te pozwany miał bezwzględnie wykonywać w formie pisemnej, listem poleconym, przez cały czas trwania umowy i bez wzywania przez pośrednika. W razie nie przekazania pośrednikowi dokumentów ustalonych w § 3 ust.1 pkt 3 umowy za okres co najmniej dwóch kolejno po sobie następujących miesięcy, pozwany miał zapłacić powodowi karę umowną w wysokości 4.000 euro. Wynagrodzeniem pośrednika była prowizja w wysokości 10% otrzymanych przez pozwanego świadczeń z tytułu współpracy z zagranicznym kontrahentem wyszukany przez powoda.

(dowód - umowa o pośrednictwo z 07.04.2010r. k. akt 32)

Tytułem zabezpieczenia roszczeń wynikających z umowy pozwany podpisał weksel in blanco.

(dowód - porozumienie wekslowe k. akt 35)

W. K. (1) w ramach umowy pośrednictwa załatwił zlecenie dla czterech monterów regipsów z terenu Polski, za stawkę godzinową w wysokości 15 euro netto od osoby, na okres od 12.04.2010r. do 12.07.2010r. na budowie U-Turm w D.. Pozwany zarejestrował swoją firmę i pojechał do Niemiec do D., do firmy, z którą skontaktował go powód. Przepracował tam 2 miesiące, przez ten okres nie dostarczył pośrednikowi żadnych dokumentów, które były przewidziane w § 3 łączącej strony umowy. Wraz z pozwanym w tymże okresie zlecenie na terenie Niemiec wykonywał też świadek A. C. (1).

(dowód - ogólne warunki zlecenia z dnia 30.03.2010r. wraz z tłumaczeniem na język polski k. akt 54-55; rejestracja działalności gospodarczej pozwanego k. akt 30-31; zeznania świadka A. C. k. akt 87 odwrót; zeznania pozwanego k. akt 88)

Pozwany nie przedłożył pośrednikowi W. K. żadnej dokumentacji związanej z wykonywanym przez niego w D. zleceniem.

W dniu 23 sierpnia 2010r. W. K. wypełnił weksel in blanco na kwotę 4.000 euro z terminem płatności w dniu 07 września 2010r.

W dniu 24 stycznia 2011r. indosant W. K. wniósł pozew o zapłatę w postępowaniu nakazowym przeciwko pozwanemu N. K. do Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków, jako dowód załączając wypełniony weksel, porozumienie wekslowe oraz zawiadomienie o uzupełnieniu weksla in blanco z 23.08.2010r. Postępowanie w tej sprawie prawomocnym postanowieniem z dnia 11 marca 2011r. sygn. akt I C 180/11 wobec cofnięcia pozwu zostało umorzone. Powód cofnął pozew bez zrzeczenia się roszczenia.

Weksel został następnie zbyty przez W. K. na rzecz powoda.

(dowód - weksel k. akt 2; zawiadomienie o uzupełnieniu weksla in blanco z 23.08.2010r. wraz z dowodem nadania k. akt 36; akta Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków I C 180/11; zeznania pozwanego k. akt 88)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne w całości.

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936r. Prawo wekslowe każdy weksel można przenieść przez indos, a zgodnie z art. 14 tejże ustawy indos przenosi wszystkie prawa z weksla.

Bezsporna w niniejszej sprawie jest okoliczność przeniesienia praw z weksla z indosanta W. K. (1) na indosatariusza G. S.; okoliczność zawarcia przez pozwanego N. K. (1) z indosantem W. K. (1) umowy o pośrednictwo w dniu 07.04.2010r. oraz fakt nie złożenia indosantowi przez pozwanego wymaganych zapisami umowy dokumentów.

Należy podzielić w pełni stanowisko powoda, że strony niniejszego postępowania nie łączy taki wekslowy stosunek, na podstawie którego ze strony pozwanego mogłyby być podnoszone zarzuty, na których koncentruje się jego pełnomocnik. Oznacza to, że pozwanemu względem powoda nie przysługują zarzuty, jakie miałby w stosunku do indosanta W. K. (1), w tym przede wszystkim zarzut wypełnienia weksla in blanco niezgodnie z łączącym ich porozumieniem wekslowym, opartym o umowę o pośrednictwo z dnia 07.04.2010r. Zgodnie bowiem z przepisem art. 10 prawa wekslowego, jeżeli weksel niepełny w chwili wystawienia (weksel In blanco) uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza (czyli powoda) zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel z złej wierzby albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. A ponadto – na podstawie art. 17 prawa wekslowego, osoby, przeciw którym dochodzi się prawa z weksla, nie mogą wobec posiadacza zasłaniać się zarzutami, opartymi na stosunkach osobistych z wystawcą (pozwanym) lub z posiadaczami poprzednimi, chyba że posiadacz, nabywając weksel, działał świadomie na szkodę dłużnika.

Oceniając okoliczności niniejszej sprawy, nie można postawić powodowi żadnego z przytoczonych powyżej zarzutów, ani złej wiary przy nabyciu weksla, ani rażącego niedbalstwa. Pełnomocnik pozwanego na żadnym etapie postępowania nie zarzucił też powodowi, aby nabywając weksel działał świadomie na szkodę dłużnika.

Stanowisko, że zobowiązanie ustala się na podstawie treści weksla wyraził Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 29 czerwca 1995r. III CZP 66/95 (OSNC 1995, Nr 12, poz.168), wyrażając opinię, że nie powinno budzić wątpliwości, że niedopuszczalne jest ustalenie treści zobowiązania wekslowego z uwzględnieniem rzeczywistej woli podmiotów kreujących to zobowiązanie w tych wszystkich sytuacjach, gdy prawa inkorporowane w dokumencie, jakim jest weksel, zostały przeniesione przez indos i wiarygodności wekslowej dochodzi osoba trzecia, czyli kolejny wierzyciel, dla którego miarodajna jest jedynie treść weksla. W takich wypadkach możliwa jest wyłącznie obiektywna metoda wykładni samego tylko tekstu dokumentu. Wymaga tego взгляд na pewność i bezpieczeństwo obrotu wekslowego.

Dlatego też rozważenie, czy zasadnym było naliczenie przez indosanta kary umownej poczynione zostanie przez sąd orzekający jedynie na marginesie.

Roszczenie w niniejszej sprawie wynika z weksla in blanco, wypełnionego przez indosanta zgodnie z zawartym przez strony porozumieniem wekslowym, mającym bezpośredni związek z umową o pośrednictwo z dnia 07.04.2010r. Okoliczności sporządzenia i podpisania przez siebie porozumienia wekslowego pozwany N. K. (1) nie kwestionował

przez cały czas toczącego się postępowania. Zgodnie z tym porozumieniem pozwany jako wystawca weksła własnego in blanco oświadczył, że w celu zabezpieczenia roszczenia przysługującego W. K. (1) o zapłatę należności z tytułu dokonanej przez niego usługi pośrednictwa wynikającej z umowy o pośrednictwo z dnia 07.04.2010r. lub też niewykonania bądź nienależytego wykonania ciężącego na wystawcy weksła zobowiązania wynikającego z tej umowy wystawia weksel własny in blanco. Uprawnienia wierzyciela w zakresie sposobu wypełnienia weksła zostały zawarte w punkcie 2 porozumienia i polegały na upoważnieniu go do wypełnienia weksła w razie opóźnienia się przez zobowiązanego z zapłatą o co najmniej 30 dni w stosunku do terminu płatności wskazanego w umowie, a także - co dotyczy okoliczności rozpoznawanej sprawy - w razie spełnienia się przesłanek uprawniających wierzyciela do skorzystania z określonej umową kary umownej.

Zawarta umowa o pośrednictwo przewidywała w § 3 ust.3 możliwość domagania się przez indosanta kary umownej w wysokości 4.000 euro w razie niewykonania przez pozwanego obowiązku określonego w § 3 ust.1 pkt 2 umowy, a polegającego na przekazywaniu pośrednikowi dokumentów związanych z działalnością firmy zlecającego w formie comiesięcznych raportów, w formie pisemnej, bez wcześniejszego wezwania przez pośrednika. Jak już stwierdzono wyżej, okoliczność nieprzekazywania przez pozwanego opisanych na wstępie dokumentów jest w tej sprawie bezsporna.

Pozwany nie wykazał też w toku postępowania, aby kontaktował się z pośrednikiem w jakikolwiek sposób, aby poinformować go o trudnościach związanych z otrzymaniem ze strony niemieckiego kontrahenta niezbędnych do wywiązania się z zawartej umowy dokumentów. Skoro na pozwanym ciążył umowny pisemny obowiązek dostarczania pośrednikowi dokumentów opisanych w § 3 ust.1 pkt 2 umowy, winien on również w takiej formie poinformować pośrednika o trudnościach, zachowując dowód nadania przesyłki. Sąd zgodził się z argumentacją, że prowadzenie przez pośrednika dokumentacji zawieranych przez niego jako firmę umów o pośrednictwo, związanych z zagranicznymi kontrahentami, wymagało trzymania się ustalonych ścisłych wymogów formalnych w celu uniknięcia podejrzeń o nierzetelność prowadzonej przez niego działalności, a także zarzutu zatrudniania polskich firm budowlanych w rodzaju firmy pozwanego na "czarno". Nie był to obowiązek przekraczający możliwości pozwanego, zwłaszcza, że inni kontrahenci indosanta z tego obowiązku wywiązywali się bez większych trudności.

W dalszej kolejności rozważeniu podlega kwestia zasadności i wysokości naliczenia przez indosanta kary umownej w sytuacji, gdy nie wykazał on poniesienia przez siebie żadnej szkody w związku z umową zawartą z pozwanym.

Wystąpienie szkody nie jest koniecznym elementem powstania obowiązku zapłaty kary umownej. Powszechny jest pogląd w orzecznictwie i doktrynie, że z obowiązku zapłaty kary umownej nie zwalnia wykazanie, że wierzyciel szkody nie poniósł. Takie zdanie wyraził między innymi Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 06 listopada 2003r. III CZP 61/03 (OSNC 2004, Z.5, poz.69). Stanowisko takie powoduje, że wierzyciel w każdym wypadku niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania może domagać się zasądzenia kary umownej w pełnej wysokości zastrzeżonej w umowie. Zaś umowa łącząca strony przewidywała możliwość domagania się przez powoda w ściśle określonych okolicznościach w niej wymienionych, takiej kary umownej w wysokości 4.000 euro.

Nie może ostać się również zarzut pełnomocnika pozwanego, że roszczenie może być w niniejszej sprawie zasadne jedynie co do kwoty 150 euro, która stanowiłaby prowizję indosanta za wykonane w D. przez pozwanego zlecenie na kwotę 1.500 euro. Weksel został uzupełniony i przedstawiony pozwanemu do wykupu nie z powodu niezapłacenia przez niego prowizji od wykonanego zlecenia, lecz na podstawie § 3 umowy, przewidującego w warunkach opisanych powyżej, możliwość domagania się przez pośrednika zastrzeżonej w umowie kary w wysokości 4.000 euro.

Zdaniem Sądu pozwany nie przedstawił żadnych dowodów, które pozwoliłyby na uznanie niezasadności roszczenia powoda. Natomiast powód w sposób należyty dowiódł istnienia roszczenia zarówno co do zasady jak i wysokości.

Dlatego też, mając na uwadze powyższe rozważania, na podstawie art. 496 kpc należało zaskarżony nakaz zapłaty z dnia 13 stycznia 2012r. w sprawie I Nc 4/12 utrzymać w mocy w całości.